

KNJIŽEVNOST

KNJIŽEVNA DJELA

- **basna** - kraće pripovjedno djelo u prozi ili u stihu u kojem su glavni likovi životinje, ponekad i biljke i stvari, koje predstavljaju ljudske osobine.
- **bajka** - kraće pripovjedno djelo gdje se uz obične likove javljaju i čudesni, natprirodni likovi (vile, zmajevi, vještice, patuljci...).
- **pripovijetka** - kraće pripovjedno djelo s manje likova i sažetijom radnjom.
- **roman** - najopširniji oblik pripovjednih djela, ima veći broj likova i opširnu radnju.
- **igrokaz** - jednostavno, zabavno dramsko djelo namijenjeno djeci. Može biti dramski (glume glumci) i lutkarski (glume lutke) te glazbeno-scenski poput mjuzikla (tekst se uglavnom pjeva uz glazbu i ples).
- **lirska pjesma** - pjesma pisana u stihovima, izriče pjesnikov doživljaj, osobno iskustvo. Može biti: pejsažna, ljubavna, domoljubna...

PJESNIČKE SLIKE

- **možemo ih doživjeti različitim osjetilima:**
 - vidom (vizualne slike)
 - sluhom (akustične slike)
 - mirisom (olfaktivne slike)
 - dodirrom (taktilne slike)

TEMA

- ono o čemu se govori u nekom djelu.

MOTIV

- poticaj, povod umjetničkom doživljaju. U pjesmi Dobriše Cesarića "Jesen" **tema** pjesme je jesen, a **motivi** su uvelo lišće, polja, snijeg, čavke, medvjed, zamućeno jezero itd.)

STILSKO-IZRAŽAJNA SREDSTVA

- **personifikacija** - životinjama, biljkama, stvarima i pojavama se daju ljudske osobine: knjiga pleše, grane plaču
- **usporedba** - uspoređivanje jednog predmeta, osobe, pojave s drugim na osnovi neke zajedničke osobine ili sličnosti.
Bijela joj je haljina poput snijega. Dodir joj je nježan kao jutarnja rosa.

RIMA

- glasovno podudaranje riječi na kraju stiha ili u stihu (*val – žal, slamčici – grančici*)
 - parna – *aabb*
 - ukrštena (unakrsna ili križna) – *abab*
 - obgrljena – *abba*
 - nagomilana – *aaaa*
 - isprekidana – *abcb*